

MEDVEDGRAD

(Venecija), 1950, 1–4. — *K. Prijatelj*, Andrija Medulić Schiavone, Zagreb s. a. — *V. Sinobad*, Novi problemi oko Andrije Medulića, Peristil, 1954, 1. — *S. Antoljak*, Novi podaci o slikarima Markantoniju i Andriji Zadrani, ibid., 1957, 2. — *C. Fisković*, Dvije Medulićeve slike u lenjingradskom Ermitažu, Bulletin JAZU, 1958, 3. — *G. Gamulin*, Doprinos Meduliću, Prilozi — Dalmacija, 1960. — *Isti*, Stari majstori u Jugoslaviji, II, Zagreb 1964, str. 60–67. — *K. Prijatelj*, Umjetnički lik Andrije Medulića Zadrana, Radovi HJZ, 1965, 11–12. — *F. I. Richardson*, Andrea Schiavone, Oxford 1980. — *G. Gamulin*, Još jednom o Meduliću, Prilozi — Dalmacija, 1989.

D. Ki.

MEDULIN, naselje J od Pule. Na poluotoku Ižula nalaze se ostaci naselja iz starijega neolitika (impresso-keramika), ostaci rimske ladanjske vile i antički grobovi. Prapov. se gradine nalaze na brdu Vrčevan i na rtu Punta Kašteja gdje su istraženi kameni bedemi u dva pojasa i nekropola sa žanim grobovima iz srednjega brončanoga i željeznoga doba. U zaljevu Bjelca nalaze se ostaci, vjerojatno predromaničke, sakralne građevine. Na brežuljku Sv. Petra S od naselja nađeno je više ulomaka predromaničke skulpture. — U župnoj crkvi Sv. Agneze čuva se posrebrni procesijski križ iz XV. st.

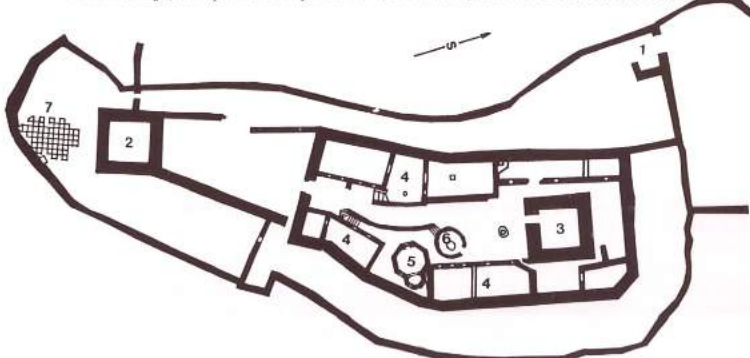
LIT.: *B. Bačić*, Medulin Ižula — neolitsko naselje, Arheološki pregled (Beograd), 1969. — *M. Peršić*, Djela obradenog metala u sakralnim objektima Istre i problemi njihove zaštite, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1978–79, 4–5. — *K. Mihovilić*, Gradina Punta Kašteja kod Medulina, Histria archaeologica, 1979, 1.

R.

MEDVED, Gabrijel, restaurator (Bednja, 16. VIII. 1914 — Zagreb, 1. XII. 1984). Završio Obrtnu školu u Zagrebu. Radni je vijek (1939–80) proveo u Gliptoteci (prije Gipsoteka) HAZU. Velikom tehničkom vještinom i umjetničkom nadarenošću izrađivao je odljeve u gipsu najpoznatijih spomenika stare umjetnosti (Radovanov portal, Buvinove vratnice, krstionica u šibenskoj katedrali) i djela suvremenih kipara.

MEDVEDGRAD, utvrđeni grad na Medvednici kraj Zagreba. Sagradio ga je zagrebački biskup Filip oko 1250. Jedan je od najvećih i najvrednijih burgova u Hrvatskoj. Naizmjenice ga drže zagrebački biskupi, kraljevi, brojni velikaši: Babonići, Celjski, I. Karlović, Zrinski i Gregorijanci. Grad je u tlocrtu longitudinalan, nepravilan, prilagođen zemljištu. Ima dvije jake obrambene kule, zgrade za stanovanje, kapelu Sv. Filipa i Jakova, prostrano predvorje. Kompleks je okružen zidovima i opkopima. Do unutrašnjega dijela prilazilo se kroz troja vrata. God. 1590. teško ga je oštetio potres, 1602. spominje se napuštenim (»arx desolata«). Iskapanja ruševina i obnovu grada vodi od 1979. Restauratorski zavod Hrvatske. Među sitnim predmetima nađeni su brončanodobna sjekira, gotički pećnjaci, ulomci keramike, stakla i oružja. Najvrednije je otkriće i

MEDVEDGRAD, tlocrt grada: 1. sjeverna vrata, 2. južna kula, 3. sjeverna kula, 4. zgrade za stanovanje, 5. kapela Sv. Filipa i Jakova, 6. cisterna, 7. Oltar hrvatske domovine

obnova romaničko-gotičke kapele osmerokutne osnove s peterostranom apsidadom, presvođene rebrastim svodovima. Portal ima polukružni luk romaničkih obilježja, a nad njim je velika prozorska ruža. U radovima 1993–94. obnovljene su juž. obrambena kula i zap. palača, u koju su ugrađene gotičke bifore. Između juž. obrambene kule i vanjskoga zida grada podignut je Oltar hrvatske domovine, spomenik s vječnim plamenom svim poginulima za domovinu, djelo akademskoga kipara Kuzme Kovačića.

LIT.: *V. Heneberg*, Gradine i gradišta po Medvednici, Narodna starina, 1929, 20. — *I. Mirnik*, »Castrum Medved« — pregled topografskog stanja grada, Peristil, 1971–72, 14–15. — *D. Miletić*, Medvedgrad, Kaj, 1984, 6. — *D. Miletić i M. Valjalo-Fabris*, Kapela sv. Filipa i Jakova na Medvedgradu, Zagreb 1987. — *L. Dobronić*, Biskupski i kaptolski Zagreb, Zagreb, 1991.

A. Ht. i R.

MEDVEDIČKA, selo u Podravini blizu Đurđevca. U dvorištu kuće broj 38 otkriven je grob ratnika iz VIII. st. Nađeni grobni prilozi — karolinški mač (spata) vrsne izradbe, ukrašen tauširanjem na balčaku i pripadajući mu jezičac od bronce ukrašen isprepletenim životinjskim ornamentalnim motivima, dragocjeni su ranokarolinški proizvodi, nastali tijekom druge pol. VIII. st. u franačkim radionicama. Nađena bojna sjekira ima slav. obilježje. LIT.: *Z. Vinski*, Novi ranokarolinški nalazi u Jugoslaviji, VjHAD, 1977–78, 10–11.

R.

MEDVIDA, selo nedaleko od Obrovca. Pretpostavlja se da je za Rimljana tu bilo naselje *Hadra*. Osim raznoga sitnoga materijala (oruđa, svjetiljke, novac), nađeni su ostaci terma i drugih građevina. Ustanovljeni su i tragovi ceste koja je vodila prema rim. naselju *Clambetae*. — Uz crkvu Sv. Ivana

M. MEHKEK, *Vračara*

